

Udruga za unapređenje kvalitete življenja LET
Tuškanac 43, 10000 Zagreb, Hrvatska
Tel./Faks: +385-1-4823041; Mobitel: 091/7244 744 i 091/9555 549
let@zq.t-com.hr; www.udruga-let.hr

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ ZA 2006. GODINU

Zagreb, 05.01.2007. godine

Odlukom Upravnog odbora udruge LET od 05. siječnja 2007. godine, prihvaća se Godišnji izvještaj za 2006. godinu.

Svrha dokumenta:

Jasno komunicirati aktivnosti – projekte i programe, financijsku situaciju te buduće pravce razvoja udruge LET prema dionicima civilnog društva.

Svrha, područje djelovanja i ciljevi osnivanja udruge:

Razvijanje i poticanje multidisciplinarnog pristupa kompleksnom pitanju zdravlja i bolesti, izrada i provedba programa zdravstvene i socijalne edukacije pučanstva, razvijanje svih oblika zdravstvene i socijalne kulture, zaštita ljudskog zdravlja i unapređenje zdravog življenja jačanjem sustava prevencije nastanka bolesti i sudjelovanjem u odgoju djece, mladeži i odraslih osoba, razvijanje javnozdravstvenih programa, pružanje savjetodavne pomoći pojedincima i obiteljima, provođenje programa smanjenja štete i dr. iz čl. 9. Statuta Udruge. Ciljevi osnivanja udruge su unapređenje kvalitete življenja, zaštita ljudskog zdravlja, prevencija nastanka bolesti i pomoć ugroženim i bolesnim osobama.

Sastavnice dokumenta:

Godišnji izvještaj za 2006. godinu čine izvještaji izvršne direktorice, projektnog koordinatora, koordinatora vanjskog rada, zapisnici sa sjednica Upravnog odbora, izvještaji zaposlenika, računovodstveni izvještaji, evaluacije pojedinih programa i projekata i izvještaji sa supervizijskih sastanaka.

Statusne stvari:

Tijekom 2006. godine na puno radno vrijeme su bile zaposlene četiri osobe (Iva Jovović – izvršna direktorica i osoba ovlaštena za zastupanje Udruge, Marko Miklin – koordinator vanjskog rada, Ivor Ježdik – vanjski radnik koji je zamijenjen Denisom Ježdikom, Bruno Kljajo – vanjski radnik). Honorarno su u udruzi LET radili suradnici angažirani na pojedinim dijelovima projektnih aktivnosti.

Programi:

Nastavljeno je provođenje trogodišnjeg programa **Programi smanjenja štete** čiji je cilj povećanje efikasnosti i obujma mjera programa smanjenja štete kroz unapređenje suradnje sa tijelima državne uprave, neprofitnim organizacijama, medijima, građanima i stranim donatorima radi povećanja mjera prevencije ovisnosti, liječenja i rehabilitacije ovisnika te sprječavanja širenja virusnih zaraznih i spolno prenosivih bolesti. Program obuhvaća vanjski (outreach) rad, a namijenjen je smanjenju širenja HIV/AIDS-a i drugih spolno i krvlju prenosivih bolesti (hepatitis B i C) među seksualnim radnicama i intravenskim korisnicima droga. Cilj vanjskog rada je poticati promjene prema zdravijem ponašanju kod osoba rizičnog ponašanja (intravenski korisnici droga i seksualne radnice) na dva načina: edukacijom i podjelom preventivnog materijala (sterilne igle, štrcaljke, kondomi) neposredno u zajednici te upućivanjem u zdravstvene i socijalne institucije. U svoj rad uključujemo osobe rizičnog ponašanja za koje su i sami programi namijenjeni. U akcijama čišćenja lokacija (školskih i vrtićnih dvorišta, parkova...) od odbačenog narkomanskog pribora organiziramo volontere i lokalnu zajednicu.

Krajem prosinca 2006. godine broj korisnika je iznosio: Intravenski korisnici droga 301 osoba, seksualne radnice 97 osoba.

Broj distribuiranog edukativnog materijala: 942 komada.

Broj prikupljenih štrcaljki i igala: 48061 (u 2005. 35409 komada)

Područje rada vanjskih radnika (Zagreb), dva dežurna vozila i dva mobitela.

Područje rada vanjskih radnika (Zagreb)

vrijeme	pon	uto	sri	čet	pet	sub	ned
12-13	<u>Dubrava</u>	Dubrava	Dubrava	Dubrava	Dubrava	Dubrava	Dubrava
13.30-14.30	Travno	Travno	Travno	Travno	Travno		
15-16	<u>Borovje</u>	Borovje	Borovje	Borovje	Borovje		
17-18	<u>Sopot</u>	Sopot	Sopot	Sopot	Sopot	Sopot	Sopot
17-18	Prisavlje	Prisavlje	Prisavlje	Prisavlje	Prisavlje		
18.30-19.30	<u>Prečko</u>	Prečko	Prečko	Prečko	Prečko	Prečko	Prečko
18.30-19.30	Trnsko	Trnsko	Trnsko	Trnsko	Trnsko		
20-21	<u>Trnje</u>	Trnje	Trnje	Trnje	Trnje	Trnje	Trnje
20-21	Trešnjevka	Trešnjevka	Trešnjevka	Trešnjevka	Trešnjevka		

Utorkom i petkom navečer se provodi vanjski rad za populaciju seksualnih radnica.

Osim postojećih lokacija, korisnica programa mogu nazvati Info telefon **091 7244 744** ili **091 9555 549** i dogovoriti mjesto i vrijeme susreta sa vanjskim radnicima. Tako smo dostupni svih sedam dana u tjednu i prilagođavamo se potrebama svih korisnika.

Unapređenje efikasnosti, kvalitete i obima mjera programa smanjenja štete- četverogodišnje provođenje

Projekt se provodi kroz sljedeće aktivnosti:

-Izradu i podjelu prvog hrvatskog priručnika o programima smanjenja štete i organizacija tribina

-Organizacija Centra za edukaciju i osposobljavanje vanjskih, outreach radnika:

- izrada i provođenje plana edukacije,
- izrada i provođenje plana zaštite na radu za outreach radnike
- izrada plana supervizije za outreach radnike
- uključivanje volontera u provedbu programa smanjenja štete
- promocija zanimanja vanjskog (outreach) radnika za rad sa ciljanim skupinama
- promocija učinka i popularizacije programa smanjenja štete
- poticanje rasprave o programima smanjenja štete

- Obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga i nezakonitog prometa drogama (26.06.):

- zdravstvena edukacija i prosvječivanje
- promjena svijesti i odnosa društvene zajednice prema bolesti HIV/AIDS i intravenskim korisnicima droga
- razvijanje zdravstvene i socijalne kulture
- razvijanje preventivnih programa i edukacija pučanstva

Naš je dugoročni cilj povećati održivost programa smanjenja štete kroz povećanje broja vanjskih (outreach) radnika i volontera koji povećavaju nivo znanja i svjesnost o HIV-infekciji, Hepatitisu B i C i drugim spolno prenosivim bolestima među direktnim korisnicima programa (intravenski korisnici droga) kako bi se spriječilo širenje HIV-infekcije, Hepatitisa B i C i drugih spolno prenosivih bolesti.

U 2006. godini izrađen je kompjutorski program za praćenje broja korisnika i osnovnih podataka o njima koji se temelji na šifri koju svaki korisnik dobije.

Projekti:

Edukacijski centar za samohrane roditelje je projekt koji je obuhvaćao specifične projektne aktivnosti održavanja 10 radionica i tisak brošure. Radionice su imale sljedeće ciljeve: *uključivanje samohranih roditelja u projekt, osnaživanje samohranih roditelja, osnaživanje socijalne mreže samohranih roditelja.*

Udruga LET ostvarila je suradničke odnose sa brojnim organizacijama i institucijama koje imaju direktan utjecaj na kvalitetu života samohranih roditelja (predškolske ustanove, centri za socijalnu skrb, Udruga samohranih roditelja Hrvatske, Udruga gluhih i nagluhih grada Zagreba). Projekt su financirali Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Gradski ured za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje Grada Zagreba, Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Euro-alfa i Gradska ljekarna Zagreb.

Projekt «Edukacijski centar za samohrane roditelje» se odvijao od svibnja do prosinca 2005. godine te unutar njega i tisak publikacije «ZA» i «O» jednoroditeljskim obiteljima u 1500 primjeraka, od siječnja 2005. do siječnja 2006. godine. Svrha provedenog projekta je bila pokazati kako se provedbom ovakvog oblika edukacije može unaprijediti kvaliteta života samohranih roditelja kao i unapređenje znanja o pravnim, socijalnim i psihološkim aspektima samohranog roditeljstva te o prevenciji ovisnosti kod djece te da se navedena saznanja, uz dobru teorijsku podlogu, mogu usustaviti u publikaciju koja će biti dostupna širem krugu osoba. Formativna procesna evaluacija je pokazala da se projekt odvijao kvalitetno i kako je bio predviđen te da je prilagođavan potrebama polaznika koje su otkrivene tijekom njegova provođenja. Sumativna evaluacija je pokazala da je projekt doveo do (1) unapređivanja znanja samohranih roditelja o pravnim, socijalnim i psihološkim aspektima samohranog roditeljstva te o prevenciji ovisnosti kod djece, (2) razvijanja socijalnih vještina za kvalitetnu komunikaciju s djecom, bivšim bračnim drugovima, obitelji i širom socijalnom mrežom.

Osigurana je održivost ovog projekta putem suradnje udruge LET i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi na projektu «*Jačanje socijalne mreže i obiteljskih kapaciteta jednoroditeljskih obitelji u Hrvatskoj*».

FREJA je projekt koji je 2003. godine pokrenula Švedska unija stanara (Hyresgästföreningen), a čiji je glavni cilj korištenje mentorstva kao metode u povezivanju sudionika projekta te razvoj ženskog vodstva. Naime, programi mentorstva su uspješni edukacijski modeli koji se već dugo koriste u Europi i SAD-u. Pokazali su se posebno uspješnima u posredovanju znanja o vodstvu i stvaranju mreža kontakata. Često se koriste u poslovnom sektoru, posebno za jačanje ženskog poduzetništva, a u posljednje vrijeme sve je značajnija primjena u području socijalne skrbi i radu s ranjivim skupinama te u poticanju žena na aktivno sudjelovanje u političkom životu. Grupa na koju je usmjeren projekt mentorstva sastoji se od 10 do 20 sudionica te njihovih mentora. Osoba koja dijeli svoje znanje i iskustvo naziva se mentorom, dok je u ulozi tzv. mentee-ja osoba koja uči od mentora. Mentorstvo je usmjereno odnosu između mentora i mentee-ja, odnosno osobe koja dobiva savjete i podršku. Kako bismo ovakav odnos mogli zvati mentorstvom, mora biti izgrađen na dobro organiziranoj strukturi. Obično se sastoji i od drugih elemenata poput seminara na kojima su prisutni svi sudionici projekta kako bi se omogućilo umrežavanje. U posljednjih 20 godina, mentorstvo je jedan od najvažnijih alata koji se koriste u svrhu razvoja žena u području zapošljavanja. Metoda je fokusirana na pronalazak mentora sa značajnim iskustvom u vodstvu i širokom mrežom kontakata koji će svoja iskustva prenijeti u cilju razvoja novih ženskih vođa. U Švedskoj, kao i u mnogim drugim zemljama, nedostaje žena na vodećim mjestima te se mentorstvo koristi kao metoda u podupiranju žena na višim položajima za veće zanimanje za upravljačke pozicije i za proširivanje mreža kontakata na poslu. Program bi trebao stvoriti podršku za radnu ulogu te podržati proces osobnog razvoja osoba. Izrađena je publikacija HIV/AIDS i žene.

Iskorak prema mladima Grada Zagreba u prevenciji pušenja, alkohola i droga- Problemi konzumiranja cigareta, alkohola i droga postaju ogroman društveni – socijalni i zdravstveni te obiteljski teret, a Hrvatska se približava europskim trendovima (ESPAD 2004) gdje se smanjuje dob prvog konzumiranja sredstava ovisnosti na 12-14 godina, a razlike između djevojčica i dječaka u tome nestaju. Projektom "Iskorak prema mladima Grada Zagreba u prevenciji pušenja, alkohola i droga" udruga LET prepoznaje navedene probleme korisnika (dvije skupine s velikim rizičnim faktorima - mladi od 15-29 godina koji se okupljaju u gradskim parkovima te mladim Romima) te nudi tijekom osmomjesečne provedbe projekta jedinstven i neposredan način rada - **vanjski rad** - dolazak vanjskih radnika u područja gdje se mladi okupljaju u poslijepodnevnim i noćnim satima te informiraju i educiraju o kvalitetnijem provođenju slobodnog vremena kao zdravog i uspješnog stila života na području Grada Zagreba.

Dugoročni ciljevi projekta obuhvaćaju unapređenje kvalitete života mladih te osnaživanje u borbi protiv ovisnosti, s posebnim naglaskom na mlade Rome, a **kratkoročni** obuhvaćaju povećanje znanja mladih i roditelja o svim sredstvima ovisnosti (cigarete, alkohol, droga), poticanje mladih na kvalitetno provođenje slobodnog vremena i usvajanje zdravih stilova življenja, senzibiliziranje roditelja na probleme ovisnosti i načine suočavanja s drogama kao i oblicima prevencije i liječenja, educiranje mladih za borbu protiv zlouporabe droga, pušenja i alkohola, povećanje znanja o zdravstvenom stanju i navikama konzumiranja sredstava ovisnosti mlade romske populacije.

Rezultati rada su: 4 500 – 5 400 mladih i roditelja informirano i educirano o zdravijem načinu života, provedeno 1216 savjetodavnog rada tijekom provedbe projekta, tiskano i distribuirano 20 000 primjeraka edukativnog materijala (informativni vodič, brošure, leci), provedene 2 Studije (pred i post anketno istraživanje) o zdravlju i ovisnostima kod mladih, osigurana dostupnost preventivnog materijala na web stranici Udruge, uz predviđenu mjesečnu posjećenost od 750 korisnika, uključeni mediji u provedbu projekta, izrađeni i predstavljeni javnosti Prijedlozi mjera za poboljšanje kvalitete života romske populacije u Zagrebu, održane supervizije i mjesečne evaluacije, obilježen Međunarodni dan borbe protiv zlouporabe droga i uključeno 20 volontera.

Unutar projekta **Iskorak prema intravenskim korisnicima droga i povezivanje zajednice u borbi protiv droge**, koji je financiran od strane Ureda za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade Republike Hrvatske, provedena je prva Studija – procjena potreba zajednice na području grada Zagreba. Ostvareni su slijedeći rezultati: obuhvat 301 intravenskih korisnika droga sa područja Grada Zagreba i Zagrebačke županije u primarnoj izmjeni igala, informiranje korisnika o načinima liječenja, upućivanje korisnika na liječenje u Hrvatsku i inozemstvo, osposobljavanje 7 bivših korisnika za vršnjačku (peer) edukaciju i potporu, čišćenje lokacija od odbačenog pribora- 10 mjesečno, tj. 120 godišnje itd.

PROCJENA POTREBA PREDŠKOLSKIH I OSNOVNOŠKOLSKIH USTANOVA ZA ČIŠĆENJEM ODBAČENOG NARKOMANSKOG PRIBORA- Ovo istraživanje je pokazalo da su predškolske i osnovnoškolske ustanove prepoznale važnost problema ovisnosti kao i potrebu njegova rješavanja, pa s tim u vezi i pitanje rješavanja odbačenog narkomanskog pribora. Veći dio njih praktično to provodi samostalno ili u suradnji s policijom uz kontinuiranu edukaciju svojih djelatnika o svim aspektima problema ovisnosti. Poticajan je broj ispitanika koji bi bili spremni sudjelovati u dodatnim edukacijama, a posebna se pažnja treba obratiti onima koji su pokazali neznanje o adekvatnom načinu zbrinjavanja odbačenog narkomanskog pribora, čime ugrožavaju svoje zdravlje, ali i zdravlje djece o kojima skrbe. U tom smislu suradnja s udrugom LET doprinijela bi povećanju znanja i informiranosti iz ovog područja kako njihovih djelatnika tako i djece i roditelja, te uklanjanju odbačenog narkomanskog pribora čime bi se unaprijedila kvaliteta provođenja slobodnog vremena djece i učenika unutar prostora ustanove.

Pribavili smo dozvolu od strane CARNeta za korištenje domene www.udruga-let.hr te je uspostavljena suradnja sa tvrtkom *S.H.O.P. Centar d.o.o.* za usluge zakupa web prostora do ožujka 2007. godine. Prikupljen je i obrađen materijal za izradu web stranice, s posebnim naglaskom na socijalne i javnozdravstvene teme koje će biti korisne građanima. Na web stranici udruge se nalaze teme vanjskog rada i programa smanjenja štete, mjesta na kojima se građani mogu testirati na HIV/AIDS, hepatitis B i C, programi i projekti udruge (pomoć samohranim roditeljima, čišćenje okoliša od odbačenog ovisničkog pribora i sl.) te najave radionica i edukacija koje organizira LET.

Financijsko poslovanje:

Vođenje financija i u 2006. godini je povjereno knjigovodstvenom servisu *PAGUS* s kojim je sklopljen ugovor, a osigurano mjesečno plaćanje. Udruga je 28.2.2007. godine podnijela **Državnom uredu za reviziju** Račun prihoda i rashoda za razdoblje od 1.1. do 31.12.2006. godinu, Bilancu na dan 31. prosinca 2006. godine te Bilješke uz račun prihoda i rashoda i uz bilancu. Prema Računu prihoda i rashoda za razdoblje od 1.1. do 31.12.2006. godinu, Udruga je imala 1.545.136,00 Kn prihoda (prethodna razdoblja, 2003. godine 96.157,00 Kn, 2004. godine 389.601,00 Kn, 2005. godine 686.091,00 Kn). Rashodi su manji od prihoda za 27%, a obuhvaćaju materijalne rashode (48%, troškovi usluga na realizaciji projekta i materijalni troškovi), troškovi za zaposlene (46%, troškovi plaća, poreza i doprinosa iz i na plaće za 5 zaposlenika), 6% troškovi loko vožnje vezane uz obavljanje djelatnosti, reprezentacije i troškovi FINA-e.

Na temelju bilance i računa prihoda i rashoda proizlazi da je u navedenom razdoblju ostvaren pozitivan financijski rezultat u iznosu od 423.485,00 Kn.

Donatori:

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske (Globalni fond za borbu protiv AIDS-a, TB-a i malarije, financijska potpora iz dijela prihoda od igara na sreću za 2006. godinu - ovisnosti, financijska potpora iz dijela prihoda od igara na sreću za 2006. godinu - socijalna skrbi).

Ured za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade Republike Hrvatske
Grad Zagreb, Gradski ured za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje
Zagrebačka županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb
PSI Romania

Ministarstvo obitelji, branitelja, međugeneracijske solidarnosti

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja

Članstvo u udrugama:

Međunarodne:

Central and Eastern European Harm Reduction Network (CEEHRN), Vilnius, Litva.
European Public Health Alliance (EPHA), Brisel, Belgija.

Domaće:

Koalicija udruga u zdravstvu.

Planovi za 2007. godinu i zaključak:

Udruga će nastaviti provoditi Programe smanjenja štete te razvijati nove programe namijenjene osobama koje intravenski koriste droge. Razvijat ćemo nove javnozdravstvene usluge namijenjene širokom krugu građana – mladima, osobama s rizičnim ponašanjima, etničkim manjinama. Uključivanje medija i educiranje građana putem medija te aktivnim sudjelovanjem u radijskim i televizijskim emisijama i novinama promovirat ćemo poštivanje ljudskih prava i uključivanje marginalnih grupa u društveni život, a uključivanje predstavnika javnog, državnog i privatnog sektora će biti od posebne važnosti. Udruga će nastaviti razvijati i nove socijalne usluge namijenjene jednoroditeljskim obiteljima i ilegalnim imigrantima. Socijalni i javnozdravstveni pristup će biti umrežen. Nastavit ćemo i osnažiti istraživački rad, suradnju s Sveučilištem – Studijskim centrom socijalnog rada te drugim organizacijama civilnog društva u Hrvatskoj i Europi.

Udruga LET je 2006. nastavila provođenje programa smanjenja štete te je u godini dana radila s velikim brojem korisnika koji su koristili usluge Udruge s područja savjetovanja i edukacija iz područja zdravstvene i socijalne zaštite. Osim direktnog rada s korisnicima, veliku pozornost smo posvetili i radu s medijima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) uprave kao i stručnjacima u socijalnim i javnozdravstvenim ustanovama. Financijska sredstva su korištena namjenski te su izvještaji donatorima dostavljani redovito.